

виконання судових рішень, що наблизить нашу державу до високих європейських стандартів виконання рішень юрисдикційних органів, підвищить рівень професійної етики виконавців та як наслідок сприятиме зростанню рівня довіри суспільства до системи примусового виконання рішень. Зростання рівня ефективності діяльності виконавців забезпечить високий ступінь реалізації завершальної стадії судового розгляду, — примусового виконання судових рішень.

Список використаних джерел

1. Івченко А. О. Тлумачний словник української мови / Худож. Оформлювач С. А. Пятковка. – Харків: Фоліо, 2001. – 540 с. – (Б-ка державної мови) С. 366.
2. Колодій А. М. Принципи права України: Монографія. – К.: Юріпком Інтер, 1998. – 208 с.
3. Матузов Н. И., Малько А. В. Теория государства и права: підручник. М.: Юрист, 2004. – 512 с.
4. Кройтор В. А., Фролов М. М., Яснюк Н. М. Виконавче провадження: Навчальний посібник. Вид. 2-е, дороб. і доп. / За ред. канд. юрид. наук, доцента В. А. Кройтора. – Харків: Еспада, 2005. – 232 с.
5. Білоусов Ю. В. Виконавче провадження: Навч. посіб. К.: Преппедент, 2005, – 192 с. С.17.
6. Пояснювальна записка до проекту Закону України «Про виконавче провадження». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=56268
7. Про виконавче провадження: проекту Закону України. Тираж від 14.08.2015 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=56268
8. Про виконавче провадження: проекту Закону України. Тираж від 23.03.2016 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=56268

ДРОГОЗІЮК К. Б.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
аспірант кафедри цивільного процесу

ВІДМІННОСТІ ДОКАЗУВАННЯ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ УКРАЇНИ ТА ФРАНЦІЇ

Наукове визначення поняття доказування у вітчизняному цивільно-му судочинстві, його цілі і зміст були сформульовані у процесуальній науці у другій половині XIX — початку XX ст.

У загальній формі доказування визначалося як діяльність сторін, яка має на меті переконати суд в істинності фактів. Зміст процесу

доказування бачився в тому, що одна особа (сторона), переконана в істинності положення або події, пропонує іншій (суду) відомі дані (докази) з метою викликати в ньому те ж саме переконання [3, с. 46].

Такий вчений, як С. В. Курильов, по суті, заклав основи сучасної теорії судових доказів. Його захищена в 1953 р. і видана в 1956 р у вигляді монографії кандидатська дисертація формально була присвячена виключно поясненню сторін як доказу в цивільному процесі [4, с. 11].

Судове доказування здійснюється з метою з'ясування дійсних обставин справи, прав і обов'язків сторін, тобто, встановлення істини у справі. Термін «істина» повинен використовуватися для того, щоб суд чітко уявляв свою основну задачу — відділення істинних доказів від хибних, прийняття правдивих доводів суб'єктів доказування і ухвалення на їх основі і на основі закону рішення у справі. Різниця між істиною у філософії та процесуальною істиною в тому, що про останню недостатньо дізнатися, зрозуміти, виявити — в процесі істина встановлена, якщо доказана [5].

Доказування у французькому цивільному процесуальному праві визначається як процесуальна діяльність, мета якої в досягненні істинного знання про об'єкт судового пізнання. Згідно ст. 11 ЦПК Франції кожен зобов'язаний надавати сприяння правосуддю в цілях досягнення істини.

У предмет доказування входять як позитивні, так і негативні факти та спірні факти. Кожна сторона зобов'язана вказати факти і довести їх (ст. 6 ЦПК Франції). Факт, зазначений стороною в обґрунтування свого права і не оскаржений у ході розгляду справи по суті, повинен розглядатися як істинний. Належність факту — здатність обґрунтувати вимогу або заперечення. Оспорування факту може виражатися в його запереченні.

У Цивільному процесуальному кодексі Франції в розділі сьомому «Судова адміністрація доказів» закріплені правила доведення і окремі види доказів: 1) пояснення сторін і третіх осіб (*la comparution personnelle des parties; les declarations tiers*); 2) письмові свідчення сторін і свідків (*les attestations*); 3) показання свідків (*les preuves testimoniales*); 4) участь спеціаліста в трьох формах — огляд (*les constatations*); консультація (*la consultation*); експертиза (*l'expertise*); 5) письмові докази (*les preuves litterales*); 6) присяга (*le serment judiciaire*) [6, с. 129].

До числа судових доказів Цивільний кодекс Франції відносить презумпції, як законні, так і не передбачені законом, тобто, фактичні. Визначення презумпції міститься у Цивільному кодексі Франції (далі — ЦК Франції), згідно з яким презумпцією є висновки (*consequences*), які відповідно з фактами відомими випливають згідно з законом або можуть бути зроблені судом щодо фактів невідомих. ЦК Франції встановлює положення, згідно якому сторона, на чію користь встановлено законну презумпцію, звільняється від доведення цих фактів. Відповідно до ЦК Франції презумпції підрозділяються на неспростовні

і спростовні, тобто, презумпції, щодо яких допускається подання доказів для їх спростування. В якості незаперечної презумпції ЦК Франції вказує на вступило в законну силу судове рішення.

Незвичайним засобом доказування для вітчизняного судочинства є присяга. У Франції як доказ використовується присяга, тобто, твердження сторони про факт, від якого залежить вирішення справи на її користь, скоєне у вигляді урочистої клятви. У французькому праві виділяються три види присяги: 1) вирішальна присяга (*le serment d'écisoire*) — присяга, принести яку одна зі сторін пропонує іншій для того, щоб рішення даної справи було поставлено в залежність від цієї присяги (ст. 1357 ЦК Франції); 2) додаткова присяга (*le serment supplétoire*) — присяга, застосовувана при недостатності доказів у цивільному процесі. Її приписання пропонується судом для того, щоб поставити вирішення справи в залежність від присяги (ст. 1366 ЦК Франції); 3) присяга *in item* — присяга, пропонується судом позивачеві щодо розміру позовних вимог, якщо неможливо встановити його іншим способом (ст. 1369 ЦК Франції) [6, с. 140].

На відміну від сучасного українського цивільного процесу, у цивільному процесі Франції такий вид доказів, як речові, законодавчо не закріплені. Французьке законодавство розглядає як засіб доведення огляд на місці. Але судова практика доповнила його ще і можливістю подання дійсних доказів для їх огляду в суді. Найчастіше у судовій практиці об'єктом огляду на місці є нерухоме майно.

Законодавчого визначення поняття доказів у французьких законах немає. Однак французька доктрина під доказами розуміє відомості про факти, які діляться на юридичні факти і юридичні акти. Під юридичними фактами розуміються події, матеріальні факти, які неможливо фіксувати у встановлених законом формах, тому не існує обмеження у допустимості засобів доказування. Під юридичними актами розуміються дії, акти волі, волевиявлення суб'єктів правовідносин. Для їх підтвердження суд розглядає лише засоби доказування, які прямо зазначені в законі.

В умовах сьогодення, неоднозначна оцінка змісту, особливостей і суб'єктного складу судового доказування у сучасній науці цивільного процесуального права викликає потребу у ґрунтовному дослідженні не тільки вітчизняного, але і зарубіжного досвіду стосовно цієї проблеми.

Список використаних джерел

1. Цивільний процесуальний кодекс України : Закон України від 18.03.2004 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 40–42. – ст. 492
2. Цивільний процес України: підручник / За заг. ред. д.ю.н., проф Р. М. Мінченко. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС; 2014. 720 с.
3. Молчанов В. В. Основы теории доказательств в гражданском процессуальном праве : учебное пособие/ В. В. Молчанов. М. : ИКД «Зерцало- М», 2015. – 360 с.

4. Боннер А. Т. Традиционные и нетрадиционные средства доказывания в гражданском и арбитражном процессе: монография. – Москва : Проспект, 2015. – 616 с.
5. Штефан А. С. Поняття судового доказування у цивільному процесі /А. С. Штефан // Часопис Академії адвокатури України. – 2015. – Т. 8, № 1. – С. 64- 72. – Режим доступу:http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Chaaui_2015_8_1_10.pdf
6. Гражданский процесс зарубежных стран : учебное пособие / [С. А. АLEXИНА и др.] ; под ред. А. Г. Давтян. – Москва : Проспект, 2011. – 480

ЖУРИЛО С. С.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
старший викладач кафедри цивільного процесу,
кандидат юридичних наук

ТРИВАЛІСТЬ КОНТАКТУ ДИТИНИ З ІНОЗЕМНИМИ УСИНОВЛЮВАЧАМИ ЯК ВАЖЛИВА ПЕРЕДУМОВА ДЛЯ ПОЗИТИВНОГО РІШЕННЯ СУДУ

Вирішення питань про усиновлення покладе на суддів значну відповідальність щодо майбутнього дитини, яка усиновлюється, що пов'язано, зокрема, з моральними аспектами даного питання, з вирішенням долі дитини. Фактично, усиновлення дитини іноземними громадянами є двостороннім «договором», який має на меті утворення нових сімейних відносин. Однією стороною виступає держава, яка за допомогою спеціальної процедури намагається створити для дитини, що виявилася під її патронатом, найбільш сприятливі умови для її життя і розвитку, а, отже, дитина і держава мають однакові інтереси у справі про усиновлення; іншою стороною є подружжя чи окремий його член, що усиновлює дитину.

Крім моральних аспектів, процес усиновлення повинен відповідати й іншим чинним положенням сімейного законодавства, узгоджуватися з ними і складати єдину правову сферу, що може мати місце під час судового розгляду забезпечити права всіх осіб, які мають визначені права й обов'язки щодо усиновлюваної дитини.

Доволі часто на практиці виникає питання про те, скільки разів повинен приїздити в Україну іноземний громадянин, який бажає усиновити дитину. Законодавством кількість приїздів не встановлено. Однак, як правило, іноземні громадяни приїждять в Україну двічі. У перший приїзд вони здійснюють «підбір» і знайомляться з дитиною, подають документи до суду. Другий раз кандидати в усиновлювачі приїждять безпосередньо на судові засідання. Це пов'язано з тим, що з моменту